

7. februar 2020

Ny tryghed til kronisk syge: Lægen er der døgnet rundt

Stor begejstring blandt kronisk syge patienter, som deltager i Epital Healths udrulning af telemedicin i Danmark.

Af Kaj Mieritz, kaj@indblik.net

Den pensionerede direktør Ole Stangegaard, Virum ved København, lider af lungesygdommen KOL (Kronisk Obstruktiv Lungesygdom). Det er, som navnet siger, en kronisk sygdom, som giver åndedrætsbesvær og ofte fører til akutte indlæggelser på hospitalet. Han fik konstateret sygdommen i 2009 og var de første fire år med sygdommen indlagt akut 3 gange.

I 2013 fik han mulighed for at deltage i et tele-medicin-projekt for KOL-patienter, som Lyngby-Taarbæk Kommune satte i værk sammen med det private Epital Health, hvis chef er overlæge Klaus Phanareth, som er en af pionererne inden for telemedicin i Danmark. Og siden Ole Stangegaard kom med i projektet, har han fået det væsentligt bedre og har ikke været akut indlagt på hospitalet siden.

”Jeg er overbevist om, at hvis jeg ikke var kommet med i telemedicin-projektet, havde jeg skulle indlægges akut 7-8 gange,” siger Ole Stangegaard til Indblik.net.

Direktør Ole Stangegaard, Virum ved København, fik konstateret Kronisk Obstruktiv Lungesygdom i 2009.

Ole Stangegaard har gjort det til sin daglige rutine to gange om dagen at måle sit velbefindende. Han har som deltager i telemedicin-projektet fået udleveret en tablet-PC, en puls- og iltmåler, et termometer og et apparat til at måle lungekapaciteten. Programmet på tablet'en fortæller ham, hvad han skal gøre, trin for trin, for at måle puls og blodets iltindhold, temperaturen og lungekapaciteten. Det sidste sker ved at puste i et måleapparat. Derudover skal han svare på en række ja/nej spørgsmål om sin tilstand. Spørgsmålene kommer op på skærmen.

Data overvåges konstant

Resultaterne fra målingerne overføres trådløst til tabletten, og med et tryk på "send-knappen" overføres data til Epital Healths centrale computer, hvor en sygeplejerske overvåger patienternes tilstand. Og er der faresignaler, tager sygeplejersken straks kontakt til patienten over en videoforbindelse. Som en helt ny funktionalitet har Epital Health udviklet en "prædiktionsmodel", der ved at analysere borgerens data, kan udregne/forudsige KOL-patientens forværringer. Det betyder, at Epital Health, har et helt nyt redskab til at blive opmærksom på mulige forværringer, flere dage før det bliver rigtig alvorligt – og dermed har mulighed for at starte behandlinger op langt tidligere, end vi er vant til i det eksisterende sundhedsvæsen, som først reagerer, når skaden er sket. Dermed er Epital Health en af de første sundhedsvirksomheder, som arbejder direkte "proaktivt" og forebyggende i praksis.

Som deltager i telemedicin-projektet får man udleveret en tablet-PC, en puls- og iltmåler, et termometer og et apparat til at måle lungekapaciteten.

Sygeplejersken ringer op

"Det er faktisk sket et par gange, at jeg er blevet ringet op, efter at jeg har sendt mine data," fortæller Lone Kercza, Brøndby ved København, der også er patient hos Epital Health.

"For mig er der ingen tvivl om, at jeg er blevet hjulpet mindst to gange, hvor jeg ellers skulle have været indlagt på hospitalet.

En del af Epitalets koncept er nemlig, at patienterne har en lille pillekasse stående hjemme, sådan at de kan behandles via video-forbindelsen. Lægen kan jo se patientens data i det centrale system, hvorefter han kan ordinere den rigtige medicin. Lone Kercza lider både af KOL og cancer og er derfor ekstra sårbar:

"Jeg har fået en helt ny følelse af tryghed, efter at jeg er kommet med i dette system," fortæller Lone Kercza, "dels kan jeg altid komme i kontakt med sygeplejerske eller læge døgnet rundt, dels giver mit lille pillelager mig tryghed for at jeg har den nødvendige medicin, også hvis jeg skulle få et tilbagefald i weekenden, hvor min praktiserende læge holder fri."

Fred og ro i sindet

Georg Keller, Birkerød, nord for København:

"Min tilknytning til Epitalets telemedicin-system har givet utrolig meget fred og ro i forhold til min sygdom. Systemet gør, at jeg føler mig tryk, på trods af min astma – jeg mener, at 50% af fordelene ved telemedicin er det mentale, at der er hjælp i det øjeblik, at mine tal er dårlige eller jeg føler mig dårlig," siger Georg Keller.

"Jeg er faktisk blevet kontaktet to gange af Epitalet, fordi mine tal afveg fra normen – men det var heldigvis, fordi jeg selv havde tastet forkert, da jeg lavede mine målinger."

Også den lille medicinkasse øger trygheden, hvis man f.eks. tager på ferie i udlandet og der skulle ske en forværring af ens tilstand.

"Men den tryghed, telemedicin-systemet giver, er langt det vigtigste, siger Georg Keller.

Privat satsning

De tre patienter er en del af Epital Healths nye satsning på det private marked. Projektet i Lyngby-Taarbæk Kommune blev skåret ned af økonomiske grunde, da venstremanden Søren Rasmussen i 2013 blev afløst på borgmesterposten af den konservative Sofie Osmani. KOL-patienterne i Lyngby-Taarbæk Kommune kan nu bl.a. ikke længere komme i kontakt med sygepleje- eller lægeekspertise døgnet rundt, og der kan ikke indledes behandlinger akut i eget hjem – når der kommer forværringer.

Epital Health har derfor etableret sig som et privat tilbud til KOL- og astmapatienter, men satser fortsat på at kunne samarbejde med kommuner og regioner over hele landet. Prisen for en patient er 499 kr. om måneden. I prisen er inkluderet installation af udstyr for 7.000 kr. Der er også visse rabatordninger.

24/7 online

"Al vores erfaring viser, at vores system giver patienterne betydelig forbedret livskvalitet. Det afgørende er trygheden ved 24/7 online-forbindelsen til sygeplejersken eller lægen og trygheden ved at vide, at helbredstilstanden bliver overvåget af lungespecialister, der hele tiden følger med," siger overlæge og sundhedsfaglig direktør for Epital Health Klaus Phanareth, til Indblik.net.

Overlæge og direktør for Epital Health, Klaus Phanareth: Telemedicin er fantastisk god samfundsøkonomisk forretning.

"Vores prædiktionsmodel er samtidigt et unikt nyt værktøj for os som behandlere. Det giver os mulighed for at planlægge forebyggende aktiviteter og behandlinger, så vi kan bremse forværringer, inden de rigtigt udvikler sig – og det er det vigtigste. Hvis man tilmed regner på, hvad sygehusvæsenet sparer, hver gang man undgår en akut indlæggelse, vil man hurtigt nå frem til, at telemedicin er en samfundsøkonomisk god forretning. Telemedicin er et fantastisk redskab til at inddrage og involvere patienter med, og hvis man tør ændre sin organisation og er i stand til at bruge teknologien og de store datamængder, der kommer direkte fra patienterne, til at handle intelligent på, så har man i min optik en løsning og en værdiskabelse med uanede dimensioner," tilføjer Klaus Phanareth.

Store perspektiver

Den form for telemedicin eller nærmedicin, som Epital Health tilbyder, har store samfundsmæssige perspektiver, da metoden kan anvendes over for mange former for kroniske lidelser. Der er allerede udrullet forsøg med telemedicin for diabetes-patienter i Odsherred Kommune og i Nordjylland. Også udlandet har været inspireret af Epital Healths metode og fremgangsmåde, som i Norge har udmøntet sig i en lang række forskningsprojekter, der bygger

på Epitalets model, og i Australien samarbejder Epital Health med Western Health i Victoria-regionen omkring etablering af en australsk udgave af Epital Health. Netop på basis af erfaringerne med KOL-patienter i Nordjylland (Telecare Nord) udruller regionerne fra 1. september i år et landsdækkende offentligt tilbud, så alle patienter med svær KOL kan blive tilsluttet den offentlige "telemedicinske hjemmemonitorering".

Nordjysk forsøg

I det nordjyske forsøg sendte KOL-patienter en gang om ugen data om deres tilstand til en kommunal sygeplejerske eller til ambulatoriet. Var der udsving i resultaterne, blev patienten ringet op. Danske Regioner oplyser til Indblik.net, at 800 nordjyder deltager i ordningen, og at "forskningsresultater viser, at det skaber øget mestring og tryghed hos patienterne". Når tilbuddet går ud til alle landets KOL-patienter, venter Danske Regioner, at 8600 borgere vil takke ja til ordningen.

Der er et meget stort antal KOL-patienter i Danmark, men der er noget usikkerhed om, hvor mange det er. Ifølge Lungeforeningen lever 320.000 borgere med KOL, hvoraf halvdelen ikke ved, at de har sygdommen. [En meget stor undersøgelse fra Aalborg Universitet om kroniske sygdomme blandt alle danskere over 16 kom frem til, at 4,7% af dem lider af KOL.](#) Så bliver tallet ca. 214.000. Ifølge Sundhedsdatastyrelsen (2014) er ca. 163.000 borgere i Danmark ramt af sygdommen.